

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/74/2023
Identifikačné číslo spisu: 1306225257
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1306225257.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ B. Š., narodená X. I. XXXX, O., T. XXX/XX, 2/ K. T., narodená XX. D. XXXX, Č. O., G. XX, D. XX, zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária MARCEL BIZNÁR, s. r. o. Bratislava, Bajkalská 31, IČO: 36 868 221 proti žalovaným 1/ W. J. I. D., narodenému X. L. XXXX, B., B. XXX/ X, 2/ J. D., narodená X. M. XXXX, B., B. XXX/X, o neplatnosť kúpnej zmluvy a o vzájomnej žalobe o zaplatenie peňažnej sumy, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9C/23/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. júla 2022 sp. zn. 25Co/53/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 9C/23/2007-970 zo 14. januára 2015 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 18. apríla 2005 uzavretej medzi stranami sporu, týkajúcej sa prevodu kaštieľa súpisného č. XX, zapísaného na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX vedenom Správou katastra Nové Zámky, pre k. ú. a obec C. L. Ž., ktorej vklad bol povolený Správou katastra Nové Zámky dňa 10. októbra 2005 pod V 5293/05 zamietol; protinávrh žalovaných 1/ 2/ o zaplatenie 4 000 eur s príslušenstvom zamietol; náhradu trov konania žalobcovi, ani žalovaným 1/ a 2/ nepriznal.

1.1.1. V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, zistený skutkový stav a uviedol, že žalobca ako predávajúci a žalovaní 1/ a 2/ ako kupujúci uzavreli dňa 18. apríla 2005 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva ku kaštieľu súpisného č. 67 a pozemku registra „C“ parcelného č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 9 676 m², zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. MW. L.S. Ž., za kúpnu cenu 3 200 000 Sk, ktorá mala byť zaplatená v hotovosti v dvoch splátkach, a to v prvej splátke vo výške 5 % dohodnutej kúpnej ceny v sume 160 000 Sk splatnej v deň podpisu kúpnej zmluvy a v druhej splátke vo výške 95 % dohodnutej kúpnej ceny v sume 3 040 000 Sk, splatnej do 30. novembra 2005. Prvá splátka kúpnej ceny bola žalobcovi zo strany žalovaných riadne uhradená, zaplatenie jej druhej splátky bolo medzi stranami sporné. O jej zaplatení bolo žalobcom

vystavené potvrdenie zo 6. októbra 2005, avšak žalobca tvrdil, že ho vystavil žalovanému 1/ v dobrej viere bez reálneho odovzdania zvyšnej časti kúpnej ceny, a to na žiadosť žalovaného 1/, ktorý ho potreboval pre potreby čerpania úveru. Žalovaný 1/ mu však zvyšnú časť kúpnej ceny i napriek opakovaným ubezpečeniam o jej úhrade doposiaľ nezaplatil. Z tohto dôvodu žalobca tvrdil, že bol žalovaným 1/ uvedený do omylu, v dôsledku ktorého považoval kúpnu zmluvu za neplatnú podľa § 49a Občianskeho zákonníka. Zároveň dodal, že ak by sa súd s touto argumentáciou nestotožnil, ďalej dôvodil, že kúpnu zmluvu treba považovať za neplatnú v dôsledku splnenia rozvázovacej podmienky dohodnutej v článku IV. bodu 3 kúpnej zmluvy z ktorého vyplýva, že nezaplatením druhej časti (splátky) kúpnej ceny v lehote splatnosti zmluva stráca platnosť.

1.2. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobe žalobcu nebolo možné vyhovieť, pretože nebol zistený žiadny dôvod, ktorý by mal za následok absolútnu či relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy. Konštatoval, že splnenie rozvázovacej podmienky uvedenej v článku IV. bodu 3 kúpnej zmluvy tým, že druhá splátka kúpnej ceny nebola žalobcovi riadne a včas uhradená, nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu. V konaní ďalej nebolo zistené, že by predmetná kúpna zmluva zanikla z dôvodu odstúpenia niektorej zmluvnej strany. Napokon kúpnu zmluvu nebolo možné uznať za neplatnú ani v dôsledku omylu žalobcu podľa § 49a v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka, ktorý mal byť podľa tvrdenia žalobcu úmyselne vyvolaný 1sťou žalovaného 1/ spočívajúcej vo výslovnom, avšak vedome nepravdivom ubezpečení o úhrade druhej splátky kúpnej ceny, pretože v konaní nebolo preukázané, že by tento zvyšok kúpnej ceny zaplatený bol, ale takisto nebolo preukázané, že by tento zvyšok kúpnej ceny zaplatený nebol. Z uvedených dôvodov žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.3. Súd prvej inštancie zamietol protinávrh žalovaných 1/ a 2/, ktorým sa domáhali zaplata 4 000 Sk istiny s príslušenstvom z dôvodu úhrady správneho poplatku na príslušnej správe katastra žalovanými vo výške 8 000 Sk. V spore bolo preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ bez súhlasu žalobcu vykonali návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, neupovedomili žalobcu o tom, že takýto návrh podávajú a ani ho nevyzvali na úhradu polovice správneho poplatku vo výške 4 000 Sk. Z týchto dôvodov preto súd prvej inštancie nepovažoval jeho dôvodnosť za preukázanú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2016.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom z 13. júla 2022 sp. zn. 25Co/53/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia žaloby; zmenil výrok o trovách konania vo vzťahu k žalobe tak, že žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal; vyslovil, že žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd po zrekapitulovaní zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, zopakovaním dokazovania oboznámením sa s obsahom kúpnej zmluvy z 18. apríla 2005, príjmovým pokladničným dokladom z 18. apríla 2005, zo 6. októbra 2005, návrhom na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností z 18. apríla 2005, príjmovým pokladničným dokladom z 8. októbra 2005, výsluchom svedkov C. J., G. Š. ustálil, že žalobca ako predávajúci a žalovaní 1/ a 2/ ako kupujúci, uzavreli dňa 18. apríla 2005 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol predaj nehnuteľností - kaštieľa súpisného č. XX na pozemku parcelného č. XXX/X a pozemku parcelného č. XXX/X o výmere 9 676 m² zastavané plochy a nádvoria, zapísaných na LV č. XXX, k. ú. C. L. Ž., obec C. L. Ž., okres Nové Zámky. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 3 200 000 Sk so splatnosťou v dvoch častiach, a to ako záloha vo výške 5 % z kúpnej ceny v sume 160 000 Sk v hotovosti v deň podpisu kúpnej zmluvy, a zvyšok vo výške 95 % z kúpnej ceny v sume 3 040 000 Sk v hotovosti do 30. novembra 2005. Podľa čl. IV. bod 3. posledná veta kúpnej zmluvy sa účastníci zmluvy dohodli, že nezaplatením zvyšných 95 % kúpnej ceny v stanovenej lehote stráca zmluva platnosť a zložená záloha prepadá v prospech predávajúceho. Podľa čl. V. kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že návrh na vklad do katastra nehnuteľností podajú spoločne v deň úplného zaplata kúpnej ceny. Podľa príjmového pokladničného dokladu vystaveného dňa 18. apríla 2005 prijal žalobca od žalovanej 2/ sumu 160 000 Sk ako zálohu za predaj kaštieľa. Podľa príjmového pokladničného dokladu vystaveného dňa 6. októbra 2005 prijal žalobca od žalovaného 1/ sumu 3 040 000 Sk ako doplatok kúpnej ceny za kaštieľ. Dňa 18. apríla 2005 účastníci kúpnej zmluvy podpísali návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ktorý bol

dňa 7. októbra 2005 podaný Správe katastra Nové Zámky. Podľa príjmového pokladničného dokladu z 8. októbra 2005 prijal žalovaný 1/ od žalobcu sumu 3 040 000 Sk ako pôžičku. Zmluvou o postúpení pohľadávky z 24. septembra 2008 uzavretou medzi žalobcom ako postupcom a spoločnosťou PRONTO CAR, s. r. o. ako postupníkom, žalobca postúpil pohľadávku voči žalovanému 1/ v sume 3 040 000 Sk z titulu pôžičky uzatvorenej dňa 8. októbra 2005, na postupníka, ktorú skutočnosť oznámil žalovanému 1/ listom z 24. septembra 2008.

2.2. Po právnom posúdení v súlade s ustanoveniami § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších prepisov (ďalej len „CSP“), § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších prepisov (ďalej len „Katastrálny zákon“), odvolací súd uviedol, že pokiaľ žalobca v spore preukáže splnenie dohodnutej rozvázovacej podmienky, na základe rozhodnutia súdu o neplatnosť kúpnej zmluvy, príslušný okresný úrad postupom podľa § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona vyznačí v katastri nehnuteľnosti stav pred uvedeným právnym úkonom, preto skonštatoval, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti kúpnej zmluvy, s odkazom na rozhodnutie zverejnené pod č. 8/1997 Sbírkky rozhodnutí.

2.3. Následne citujúc ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako aj právny záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. marca 2015 sp. zn. 4Cdo/84/2014 podľa ktorého „Rozvázovacia podmienka je taká podmienka, kedy jej splnením už medzičasom existujúce právne účinky právneho úkonu (práva a povinnosti) zaniknú. Do splnenia alebo zmarenia takejto podmienky existuje neistota, či právny úkon, ktorý je platný, záväzný a účinný, nestradá už právne účinky, ktoré nastali. Splnením rozvázovacej podmienky už existujúce právne účinky právneho úkonu zaniknú a právny úkon stráca ex nunc právne účinky a odpadá právny dôvod na plnenie. Pri uzatváraní konkrétnej zmluvy môžu byť medzi účastníkmi také okolnosti, že už v čase uzatvárania zmluvy bude aspoň jeden zmluvný partner vedieť, že v prípade nesplnenia dojednaných zmluvných záväzkov druhou zmluvnou stranou, nebude mať záujem na ďalšom trvaní zmluvy. Pre takýto prípad si môžu zmluvné strany dojednať rozvázovaciu podmienku. Pokiaľ jedným z hlavných záväzkov kúpnej zmluve je zaplatenie kúpnej ceny, nič nebráni tomu, aby v zmluve nebola dohodnutá rozvázovacia podmienka spočívajúca v nezaplatení kúpnej ceny kupujúcim. Voľbu automatického zániku zmluvy vyvolaného naplnením rozvázovacej podmienky v takom prípade je potrebné považovať za prípustnú a logickú z dôvodu, pretože v takom prípade nie je potrebné voči zmluvnému partnerovi uplatňovať odstúpenie od zmluvy, prípadne oznamovať, že právne účinky zmluvy pominuli. Nesplnenie rozvázovacej podmienky naopak znamená, že právne účinky právneho úkonu trvajú a prestali byť podmienené“. V zmysle uvedeného odvolací súd posudzujúc dojednanie uvedené v čl. IV. bod 3 kúpnej zmluvy dospel k záveru, že uvedené dojednanie je potrebné považovať za rozvázovaciu podmienku.

2.4. Zopakovaným dokazovaním odvolací súd zistil, že žalobca ako predávajúci a žalovaný ako kupujúci, uzatvorili kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva k nehnuteľnosti - kaštieli v obci Michal nad Žitavou. Podľa dohody účastníkov zmluvy mala byť kúpna cena zaplatená v dvoch častiach, záloha 5 % pri podpise zmluvy a zvyšok 95 % do 30. novembra 2005. Zmluva bola podpísaná dňa 18. apríla 2005. Záloha na kúpnu cenu v sume 160 000 Sk bola zaplatená žalovanou 2/ pri podpise zmluvy dňa 18. apríla 2005, čo vyplýva z príjmového pokladničného dokladu podpísaného žalobcom. Podľa príjmového pokladničného dokladu vystaveného dňa 6. októbra 2005 prijal žalobca od žalovaného 1/ sumu 3 040 000 Sk ako doplatok kúpnej ceny za kaštieľ. Ďalej odvolací súd zopakovaným dokazovaním zistil, že v zmluve sa zmluvné strany dohodli, že návrh na vklad do katastra nehnuteľností podajú spoločne v deň úplného zaplatenia kúpnej ceny, pričom návrh bol podaný Správe katastra Nové Zámky, nasledujúci deň po vystavení príjmového pokladničného dokladu na doplatok kúpnej ceny vo výške 3 040 000 Sk, dňa 7. októbra 2005. V kontexte uvedeného odvolací súd nepovažoval za sporné zaplatenie zálohy vo výške 160 000 Sk žalovanou 2/ žalobcovi dňa 18. apríla 2005. Sporné bolo zaplatenie druhej splátky kúpnej ceny, ktoré žalovaný preukazovali príjmovým pokladničným dokladom vystaveným žalobcom dňa 6. októbra 2005, ktorý svojím podpisom potvrdil, že od žalovaného 1/ prijal sumu 3 040 000 Sk ako doplatok kúpnej ceny za kaštieľ. Žalobca vystavenie a podpísanie uvedeného príjmového dokladu nepopieral, tvrdil však, že išlo o formálny doklad, ktorý vystavil žalovaný 1/ z dôvodu potreby

získania úveru na zaplatenie zvyšku kúpnej ceny. Zároveň tvrdil, že príjmový pokladničný doklad podpísal, lebo žalovanému dôveroval, ale k plneniu zvyšku kúpnej ceny reálne nedošlo. Dôkazom tohto tvrdenia mal byť príjmový pokladničný doklad z rovnakého dátumu zo 6. októbra 2005, v zmysle ktorého požičal žalovanému 1/ rovnakú sumu ako mala byť uhradená za prevod nehnuteľností, teda sumu 3 040 000 Sk. Z uvedeného príjmového pokladničného dokladu však vyplýva, že bol vystavený dva dni po zaplatení zvyšku kúpnej ceny dňa 8. októbra 2005. Navyše žalobca pohľadávku voči žalovanému 1/ z uvedenej pôžičky postúpil zmluvou o postúpení pohľadávky z 24. septembra 2008 na spoločnosť PRONTO CAR, s. r. o., čo podľa tvrdenia svedka G. Š. (zaťa žalobcu) je spoločnosť jeho a jeho manželky, žalobcovej dcéry. Postúpenie pohľadávky bolo oznámené žalovanému 1/ listom z 24. septembra 2008. Hoci v oznámení o postúpení pohľadávky je uvedený nesprávny rok uzatvorenia pôžičky ako rok 2008, v zmluve o postúpení pohľadávky je dátum uzatvorenia pôžičky uvedený správne dňa 8. októbra 2005, čo zodpovedá dátumu na príjmovom pokladničnom doklade. Z uvedených dôvodov preto neobstoí tvrdenie žalobcu, že príjmový pokladničný doklad, podľa ktorého požičal žalovanému 1/ sumu 3 040 000 Sk a bol vystavený v rovnaký deň, ako príjmový pokladničný doklad preukazujúci zaplatenie doplatku kúpnej ceny. Z rovnakých dôvodov neobstoí ani tvrdenie žalobcu vo vyjadrení z 20. júna 2022, podľa ktorého nemohol vzniknúť záväzok z titulu pôžičky, keďže predmet pôžičky nebol reálne odovzdaný dlžníkovi, keďže žalobca s pohľadávkou z predmetnej pôžičky obchodoval, previedol ju na spoločnosť PRONTO CAR, s. r. o., ktorá patrí jeho zaťovi a dcére, pričom táto spoločnosť uvedenú pohľadávkou z pôžičky vo výške 3 040 000 Sk od žalovaného 1/ vymáhala v súdnom konaní. K vystaveniu príjmového pokladničného dokladu žalobcom o potvrdení prijatia zvyšku kúpnej ceny v sume 3 040 000 Sk, odvolací súd vypočul svedka C. C. J., v tom čase advokátskeho koncipienta a teraz spoločníka a konateľa spoločnosti, ktorá zastupuje žalobcu v tomto konaní, ktorý pred odvolacím súdom svoju prítomnosť pri vystavení sporného príjmového pokladničného dokladu nepotvrdil. K výpovedi svedka Pavlu Škodu, zaťa žalobcu, ktorý na odvolacom pojednávaní dosvedčil svoju prítomnosť pri vystavení sporného príjmového pokladničného dokladu na zvyšok kúpnej ceny v sume 3 040 000 Sk, odvolací súd zdôraznil, že v tejto časti bola výpoveď svedka G. Š. v rozpore s jeho výpoveďou pred súdom prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 7. júla 2010. Svedok síce pred súdom prvej inštancie potvrdil, že niekedy na jeseň 2005 bol prítomný v dome žalobcu, keď prišiel za ním žalovaný 1/, ktorého sa mal žalobca opýtať, či prišiel zaplatiť zvyšok kúpnej ceny, a žalovaný 1/ odpovedal nie. Svedok si však nepamätal, či to bolo vtedy, keď bol vystavený príjmový doklad zo 6. októbra 2005 na sumu 3 040 000 Sk. Z uvedeného dôvodu odvolací súd považoval výpoveď svedka Pavla Škodu na odvolacom pojednávaní, týkajúcu sa tvrdenia o jeho prítomnosti pri vypisovaní príjmového pokladničného dokladu za nedôveryhodnú. Pokiaľ si svedok na okolnosti vystavenia príjmového pokladničného dokladu presne nepamätal v roku 2010, je nepravdepodobné, že by si na tieto okolnosti presne pamätal v roku 2022. Navyše svedok G. Š. je v príbuzenskom pomere so žalobcom, je manželom jeho dcéry, býva so žalobcom na rovnakej adrese, čo dôveryhodnosť jeho svedeckej výpovede značne spochybňuje. Nadväzujúc na uvedené odvolací súd akcentoval, že žalobca nepreukázal tvrdenie, podľa ktorého kúpna zmluva z 18. apríla 2005 stratila platnosť podľa čl. IV. bod 3 kúpnej zmluvy, keďže žalovaný 1/ a 2/ nesplnili záväzok zaplatiť zvyšnú časť kúpnej ceny. Zaplatenie kúpnej ceny v celom rozsahu a v dohodnutej lehote bolo v spore preukázané príjmovými pokladničnými dokladmi z 18. apríla 2005, ktorým žalobca potvrdil prijatie sumy 160 000 Sk od žalovanej 2/ ako zálohu za predaj kaštieľa, a zo 6. októbra 2005, ktorým žalobca potvrdil prijatie sumy 3 040 000 Sk od žalovaného 1/ ako doplatok kúpnej ceny. Uvedené listinné dôkazy neboli vyvrátené tvrdeniami žalobcu, ním produkovanými listinnými dôkazmi, ani výpoveďou svedkov. Odvolací súd teda uzavrel, že v konaní nebolo preukázané, že došlo k splneniu rozvázovacej podmienky dohodnutej v čl. IV. bod 3 posledná veta kúpnej zmluvy z 18. apríla 2005, podľa ktorej sa účastníci zmluvy dohodli, že „nezaplatením zvyšných 95 % kúpnej ceny v stanovenej lehote stráca zmluva platnosť a zložená záloha prepadá v prospech predávajúceho“. Preto právne účinky kúpnej zmluvy naďalej trvajú a predmetný právny úkon sa stal nepodmieneným.

2.5. Odvolací súd návrh žalovaných 1/ a 2/ na doplnenie dokazovania vykonaním znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie, uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom dňa 13. júla 2022 zamietol z dôvodu, že žalobca nepopieral skutočnosť, že príjmový pokladničný doklad zo 6. októbra 2005 na sumu 3 040 000 Sk ako doplatok kúpnej ceny, vlastnoručne podpísal. Keďže uvedená skutočnosť nebola sporná, nebolo potrebné na jej preukázanie vykonávať ďalšie dokazovanie.

2.6. Napokon na záver odvolací súd dodal, že v súlade s § 387 ods. 3 CSP sa zaoberal s podstatnými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Žalobca opakovane tvrdil, že k zaplateniu zvyšku kúpnej ceny reálne nedošlo, lebo žalovaný 1/ ho pod sofistikovaným nátlakom prinútil podpísať príjmový doklad o zaplatení zvyšku kúpnej ceny. Uvedenú námietku nepovažoval za dôvodnú. Je priam nepredstaviteľné, žeby žalobca, ktorý má právnické vzdelanie a v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy vykonával povolanie advokáta, podpísal doklad o prevzatí sumy 3 040 000 Sk bez toho, aby mu boli odovzdané peniaze. Takéto neopatrné správanie nesvedčí konaniu osoby v postavení žalobcu, navyše za okolností, keď priamo v zmluve bola dohodnutá rozvázovacia podmienka pre prípad nezaplatenia kúpnej ceny, ktorej zaplatením sa právny úkon stal nepodmieneným. Zároveň bolo nesporné, že kúpnu zmluvu pripravovala advokátska kancelária žalobcu. Rovnako považoval odvolací súd za nedôvodnú aj námietku žalobcu, týkajúcu sa tvrdeného nekalého konania žalovaného 1/. Z obsahu spisu vyplýva, že títo vedú spolu na rôznych súdoch viacero súdnych sporov, bez konkrétneho vzťahu s predmetným konaním. Tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie vyslovil úvahu o premŕčaní nároku, odvolací súd nepovažoval za pravdivé. V bode 18. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je uvedené, že žalobca sa neplatnosti právneho úkonu dovoľal v trojročnej premŕčacej lehote, ktorá začala plynúť dňa 30. novembra 2005 a žaloba bola podaná dňa 5. decembra 2006, čiže táto podmienka bola splnená. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v zamietavom výroku ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

2.7. Výrok o trovách konania vo vzťahu k žalobe zmenil v súlade s § 388 CSP z dôvodu, že žalovaný 1/ a 2/ v súlade s § 151 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodnutia v zákonnej lehote 3 dní a ku dňu vyhlásenia rozhodnutia trovy konania neuplatnili, ani im z obsahu spisu iné trovy konania nevyplyvajú. Na základe uvedených dôvodov preto žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal. O nároku na náhradu trov odvolacieho a trov dovolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 a § 453 ods. 5 CSP, v súlade so zásadou úspechu žalovaných 1/ a 2/, ktorým priznal nárok na ich náhradu v súlade s § 255 v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. V súvislosti s namietaným porušením jeho procesných práv tvrdil, že odvolací súd sa odklonil od svojich skorších rozhodnutí, v ktorých akceptoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie o tom, že nebolo preukázané skutočné odovzdanie zvyšku kúpnej ceny žalobcovi. Podľa názoru dovolateľa mal odvolací súd odklon náležite odôvodniť. Poukázal na právny záver vyplývajúci z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 540/2012-34 z 24. apríla 2013, v zmysle ktorého je ústavne neudržateľná diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť. V tejto súvislosti dovolateľ podotkol, že senát odvolacieho súdu 25Co pri totožnom skutkovom a právnom stave v rovnakom zložení, dvakrát prijal rozhodnutie, v ktorom vychádzal zo skutkového stavu, že v konaní nebolo preukázané skutočné odovzdanie zvyšku kúpnej ceny žalobcovi a raz prijal rozhodnutie, v ktorom vychádzal zo skutkového zistenia, že skutočné odovzdanie zvyšku kúpnej ceny preukázané bolo. Dovolateľ preto legitímne očakával, že odvolací súd bude opätovne vychádzať zo skutkového zistenia o nepreukázaní reálneho odovzdania zvyšku kúpnej ceny. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na predvídateľnosť súdneho rozhodnutia, ako aj na skutočnosť, že súdy nižšej inštancie sa nezaoberali jeho tvrdením o uvedení do omylu podľa § 49a Občianskeho zákonníka. Napadnutý rozsudok preto považoval za arbitrárny a nepresvedčivý. Zopakoval skutkové okolnosti vyplývajúce z obsahu spisu a podotkol, že nie je možné žiadnym racionálnym spôsobom vysvetliť, prečo by kupujúci, ktorý zaplatí kúpnu cenu, mal mať bezprostredne po zaplatení kúpnej ceny potrebu požičať si peňažné prostriedky, ktoré práve zaplatil z titulu kúpnej ceny. Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd porušil jeho právo na spravodlivý proces aj tým, že v rozpore s tzv. negatívnou dôkaznou teóriou od neho vyžadoval, aby preukázal neexistenciu objektívnej skutočnosti o zaplatení zvyšku kúpnej ceny. Dôkazné bremeno je potrebné preniesť na žalovaných, pričom s otázkou dôkazného bremena sa odvolací súd nezaoberal. Výsporiadanie s existenciou dvoch príjmových pokladničných dokladov odvolacím súdom uvedené v bode 33. napadnutého rozhodnutia považoval za strohé, s ktorým nesúhlasil. V tejto súvislosti dovolateľ prezentoval názor, podľa ktorého v prípade simulovanej zmluvy o pôžičke a simulovaných dokladov o prevzatí a odovzdaní sumy 3 040 000 Sk, ide o nedostatok vážnosti vôle. Skutočnej vôli totiž zodpovedala iba ústna dohoda o dodatku ku kúpnej zmluve, týkajúcej sa

platobných podmienok. Poukazujúc na právny záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2011 sp. zn. 3Cdo/144/2010 dodal, že žalovaní nemali úmysel zaplatiť žalobcovi zvyšok kúpnej ceny a neplánovali získať na jeho úhradu úver. Sporné nehnuteľnosti chceli získať bez zaplatenia zvyšku kúpnej ceny. Zo strany žalovaného 1/ išlo iba o zámienku, pod ktorou dosiahol, že žalobca súhlasil s disimuláciou pomocou príjmových pokladničných dokladov a s prevodom vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam ešte pred zaplatením zvyšku kúpnej ceny. Dovolateľ ďalej namietal hodnotenie svedeckej výpovede Pavla Škodu odvolacím súdom z dôvodu, že ak boli zistené rozpory v jeho výpovedi, mal odvolací súd svedka konfrontovať s jeho výpoveďou a umožniť mu sa k rozporom vyjadriť. Pokiaľ tak odvolací súd nepostupoval, porušil právo na spravodlivý proces, lebo vybočil z rámca voľného hodnotenia dôkazov, nezohľadnil svedecké výpovede a za smerodajné bez ďalšieho považoval jedine príjmový pokladničný doklad. Zároveň ani neuvažoval, či druhý príjmový pokladničný doklad na rovnakú sumu vystavený z titulu údajnej pôžičky nezakrýva skutočnosť, že nebola doplatená kúpna cena v zmysle písomne vyhotovenej kúpnej zmluvy. K uvedenému poukázal na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 86/2020-105 z 8. februára 2020. Ďalej namietal vypočutie právneho zástupcu ako svedka, čo považoval za rozporné s právnym záverom vyplývajúcim z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 58/2017-10 z 19. januára 2017. Dovolateľ tvrdil, že bol postupom odvolacieho súdu zbavený právneho zastúpenia advokátom počas jeho výsluchu ako svedka. Z uvedených dôvodov dovolateľ považoval napadnuté rozhodnutie za arbitrárne, krajne nespravodlivé, založené na svojvoľných záveroch odvolacieho súdu, ktorý nerespektoval základné zásady formálnej logiky, zásadu voľného hodnotenia dôkazov, tzv. negatívnu dôkaznú teóriu v procese dokazovania. Dovolateľ zároveň nepovažoval za správny výrok o priznaní nároku na náhradu trov odvolacieho konania v konaniach vedených pod sp. zn. 25Co/161/2011 a sp. zn. 25Co/162/2011 žalovaným 1/ a 2/ z dôvodu, že jedno z týchto konaní sa týkalo konania o protinávruhu žalovaných na zaplatenie sumy 4 000 Sk s príslušenstvom, ktorý bol rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 9C/23/2007-970 zo 14. januára 2015 zamietnutý, proti ktorému žalovaní 1/ a 2/ nepodali odvolanie.

3.1. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ namietal záver odvolacieho súdu týkajúci hodnotenia konania žalobcu ako osoby s právnickým vzdelaním, ktorý v čase uzatvárania kúpnej zmluvy pôsobil ako advokát, ktorý mal podľa názoru odvolacieho súdu podpísať doklad bez toho, aby mu boli odovzdané peniaze. Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd zrejme vychádzal z čl. 11 ods. 3 Základných princípov CSP, i napriek tomu, že uvedený článok necitoval. V danom prípade nejde o ustanovenie, pomocou ktorého by súd mohol prelomiť tzv. negatívnu dôkaznú teóriu a ani nejde o ustanovenie, ktoré by zakladalo právne domnienky o tom, že aj keď je niekto advokátom, tak nemôže z dôvodu svojej dôveryčivosti k druhej zmluvnej strane pochybiť, konať neopatrne a stať sa obeťou podvodu a zneužitia svojej dôveryčivosti v súvislosti s prevodom nehnuteľnosti. Čl. 11 ods. 3 Základných princípov CSP nezodpovedá postupu odvolacieho súdu, kedy žalobcovi ako sankciu za jeho neopatrnosť pri prevode sporných nehnuteľností, ktorá nezodpovedá správaniu sa advokáta, prakticky odňal vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. V kontexte uvedeného dôvodil, že v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená otázka interpretácie čl. 11 ods. 3 Základných princípov CSP z hľadiska voľného hodnotenia dôkazov a vzťahu tejto interpretačnej zásady k tzv. negatívnej dôkaznej teórii, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol zmeniť zamietavý výrok a žalobe vyhovieť alebo zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že podanú žalobu považujú za nedobromyseľnú šikanu organizovanú žalobcom, jeho právnym zástupcom a G. Š., ktorá je zneužitím práva v úmysle obohatiť sa na škodu majetkových práv žalovaných, je porušením dobrým mravov. Odvolací súd spoľahlivo a presvedčivo ustálil skutkový stav, pričom in concreto odhalil, že výpovede svedkov Škodu a advokáta C.. C.. J., ako aj samotného žalobcu sa nezakladajú na pravde. Svedok Škoda bol na odvolacom pojednávaní konanom dňa 13. júla 2022 konfrontovaný odvolacím súdom k rozporom uvedeným v jeho výpovedi, o čom svedčí zvukový záznam vyhotovený z pojednávania. V tejto súvislosti poukázal na to, že po skončení pojednávania pred odvolacím súdom sa svedok Škoda pohádal so žalobcom a advokátom, ktorým vytýkal, že ho „zle“ pripravili na nepravdivú výpoveď a za to, že ho sudkyne odvolacieho súdu odhalili. Podľa tvrdenia žalovaných, mal svedok Škoda žalobcovi ostro vytknúť, že bol zatiahnutý do daňovej kauzy a obvinený spolu s ním a s ďalšími aktérmi a že predstieral spolu s advokátom demenciu a že už má toho dosť. K veci podotkol, že žalobca vyšetrovateľom Okresného

riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II v konaní vedenom pod ČVS:ORP-563/OEK-B2-200 Kk potvrdil, že mu kúpna cena za kaštieľ vo výške 3 200 000 Sk bola žalovanými 1/ a 2/ zaplatená riadne a včas v hotovosti, čo vyšetrovateľovi osvedčil aj príjmovými dokladmi na sumu 160 000 Sk z 18. apríla 2005 a na sumu 3 040 000 Sk zo 6. októbra 2005, ním vlastnoručne vypísanými a podpísanými, na čo však nedobromyseľný a nečestne konajúci advokát C. C. J., porušujúci § 18 ods. 3 zákona o advokácii v ním podanom dovolaní „akosi“ pozabudol. Z uvedených dôvodov považovali podané dovolanie za zneužitie práva, preto ho navrhli odmietnuť. Uplatnili si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalobca v priebehu dovolacieho konania dňa 14. marca 2024 zomrel. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 13. augusta 2024 sp. zn. 6Cdo/74/2023 s právoplatnosťou od 10. septembra 2024 rozhodol o pokračovaní v spore s právnymi nástupcami žalobcu a to žalobkyňou 1/ B. Š., narodenou X. I. XXXX, O., T. XXX/XX a žalobkyňou 2/ K. T., narodenou XX. D. XXXX, Č. O., G. XX, D. XX. Právne nástupkyne po nebohom I. C. T. trvali na podanom dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na

zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

15. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k uplatneného dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v nevysporiadaní sa s podstatnými námietkami žalobcu odvolacím súdom vo vzťahu k jeho tvrdeniu o uvedení do omylu podľa § 49a Občianskeho zákonníka, v nesúhlase dovolateľa s hodnotením dôkazov a tzv. negatívnou teóriou dôkazu, ako aj v arbitrárnosti a v predvídateľnosti napadnutého rozhodnutia.

16. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolací súd v poradí druhým rozsudkom v intenciách právneho záveru vyplývajúceho z uznesenia najvyššieho súdu z 27. mája 2021 sp. zn. 4Cdo/98/2020 (v spise na č. l. 1159) prioritne skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 137 písm. c) CSP v spojení s § 43 ods. 2 Katastrálneho zákona, ako aj s obsahom žaloby a tvrdenými skutkovými okolnosťami uvedenými v bode II. žaloby, z ktorého vyplýva, že v dôsledku rozvázovacej podmienky dojednanej kúpnej zmluvy z 18. apríla 2005, jej čl. IV. bodu 3, v znení „nezaplatením druhej časti (splátky) kúpnej ceny v lehote splatnosti (do 30. novembra 2005), zmluva stráca platnosť“. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania v potrebnom rozsahu na nariadenom pojednávaní v súlade s § 384 a § 385 CSP, a právnom posúdení dojednanej zmluvnej podmienky v súlade s § 36 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobca má na požadovanom určení neplatnosti kúpnej zmluvy naliehavý právny záujem. V prípade rozhodnutia súdu o určení neplatnosti kúpnej zmluvy by príslušný okresný úrad postupom podľa § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona v katastri nehnuteľnosti vyznačil stav pred uvedeným právnym úkonom. K veci samej následne po zhrnutí ustáleného skutkového stavu dospel k záveru, že dojednanie uvedené v čl. IV. bod 3 kúpnej zmluvy je potrebné považovať za rozvázovacu podmienku. Keďže žalobca v konaní tvrdil, že zvyšnú časť kúpnej ceny vo výške 3 040 000 Sk mu žalovaní 1/ a 2/ nezaplatili, preto v dôsledku čl. IV. bodu 3 kúpnej zmluvy, kúpna zmluva stratila platnosť, odvolací súd sa ďalej zaoberal tým, či v danom prípade došlo k splneniu uvedenej rozvázovanej podmienky. V relevantnej časti k uvedenému uviedol, že „že žalobca ako predávajúci a žalovaní ako kupujúci, uzatvorili kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva k nehnuteľnosti - kaštielu v obci Michal nad Žitavou. Podľa dohody účastníkov zmluvy mala byť kúpna cena zaplatená v dvoch častiach, záloha 5 % pri podpise zmluvy a zvyšok 95 % do 30. novembra 2005. Zmluva bola podpísaná dňa 18. apríla 2005. Záloha na kúpnu cenu v sume 160 000 Sk bola zaplatená žalovanou 2/ pri podpise zmluvy dňa 18. apríla 2005, čo vyplýva z príjmového pokladničného dokladu podpísaného žalobcom. Podľa príjmového pokladničného dokladu vystaveného dňa 6. októbra 2005 prijal žalobca od žalovaného 1/ sumu 3 040 000 Sk ako doplatok kúpnej ceny za kaštieľ. Ďalej odvolací súd zopakovaným dokazovaním zistil, že v zmluve sa zmluvné strany dohodli, že návrh na vklad do katastra nehnuteľností podajú spoločne v deň úplného zaplatenia kúpnej ceny, pričom návrh bol podaný na Správu katastra Nové Zámky, nasledujúci deň po vystavení príjmového pokladničného dokladu na doplatok kúpnej ceny vo výške 3 040 000 Sk, dňa 7. októbra 2005. V kontexte uvedeného odvolací súd nepovažoval za sporné zaplatenie zálohy vo výške 160 000 Sk žalovanou 2/ žalobcovi dňa 18. apríla 2005. Sporné bolo zaplatenie druhej splátky kúpnej ceny, ktoré žalovaní preukazovali príjmovým pokladničným dokladom vystaveným dňa 6. októbra 2005, ktorý vystavil žalobca, na ktorom svojím podpisom potvrdil, že od žalovaného 1/ prijal sumu 3 040 000 Sk ako doplatok kúpnej ceny za kaštieľ. Žalobca vystavenie a podpísanie uvedeného príjmového dokladu nepopieral, tvrdil však, že išlo o formálny doklad, ktorý vystavil žalovaný 1/ z dôvodu potreby získania úveru na zaplatenie zvyšku kúpnej ceny. Tvrdil, že príjmový pokladničný doklad podpísal, lebo žalovanému dôveroval, ale k plneniu zvyšku kúpnej ceny reálne nedošlo. Dôkazom tohto tvrdenia mal byť príjmový pokladničný doklad z rovnakého dátumu zo 6. októbra 2005, v zmysle ktorého požičal

žalovanému 1/ rovnakú sumu, ako mala byť uhradená za prevod nehnuteľností, teda sumu 3 040 000 Sk. Z uvedeného príjmového pokladničného dokladu však vyplýva, že bol vystavený dva dni po zaplatení zvyšku kúpnej ceny dňa 8. októbra 2005“. K tvrdeniu žalobcu, že príjmový pokladničný doklad o požičaní sumy 3 040 000 SK, odvolací súd poukázal na zmluvu o postúpení pohľadávky z 24. septembra 2008 na spoločnosť PRONTO CAR, s. r. o., (spoločnosť zaťa a dcéry žalobcu), v ktorej je uvedený dátum uzatvorenia pôžičky dňa 8. októbra 2005, t. j. dva dni po zaplatení zvyšku kúpnej ceny. V tejto súvislosti dodal, že nepovažoval za pravdivé tvrdenie žalobcu, že reálne nedošlo k odovzdaniu predmetu pôžičky. Žalobca previedol uvedenú pohľadávku z pôžičky vo výške 3 040 000 Sk na spoločnosť PRONTO CAR, s. r. o., ktorá uvedenú pohľadávku vymáha od žalovaného 1/ v súdnom konaní. Napokon k preukázaniu tvrdenia o prijatí zvyšku kúpnej ceny v sume 3 040 000 Sk žalobcom, odvolací súd zopakoval dokazovanie vypočutím svedkov C.. C.. J., ktorý prítomnosť pri vystavení sporného príjmového pokladničného dokladu na zvyšok kúpnej ceny nepotvrdil. Svedeckú výpoveď G. Š. (zaťa žalobcu) odvolací súd vyhodnotil ako nedôveryhodnú z dôvodu rozporov v jeho výpovedi v konaní pred súdom prvej inštancie a následne v odvolacom konaní. Dôvodil, že pokiaľ si svedok nepamätal presne na okolnosti vystavenia príjmového pokladničného dokladu v roku 2010, je nepravdepodobné, že by si na tieto okolnosti presne pamätal v roku 2022. Zároveň zohľadnil jeho príbuzenský pomer k žalobcovi, s ktorým býva na rovnakej adrese, je jeho zaťom a manželom žalobkyne 1/. V kontexte uvedených dôvodov odvolací súd v závere skonštatoval, že nedošlo k splneniu rozvázovacej podmienky dohodnutej v čl. IV. bod 3 posledná veta kúpnej zmluvy z 18. apríla 2005, podľa ktorej sa účastníci zmluvy dohodli, že „nezaplatením zvyšných 95 % kúpnej ceny v stanovenej lehote stráca zmluva platnosť a zložená záloha prepadá v prospech predávajúceho“. Preto právne účinky kúpnej zmluvy naďalej trvajú a predmetný právny úkon sa stal nepodmieneným (bod 27.1. až 35. odôvodnenia).

17. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd uvádza, že uvedené odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho rozsahu spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

17.1. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP, lebo odvolací súd v bode 38. odôvodnenia vyhodnotil jednotlivé námietky žalobcu, ktoré námietky považoval za dôvodné. Zároveň zdôraznil, že považoval za priam nepredstaviteľné, žeby žalobca s právnickým vzdelaním a v čase uzavretia kúpnej zmluvy, pôsobil ako advokát, by podpísal doklad o prevzatí sumy 3 040 000 Sk bez toho, aby mu boli odovzdané finančné prostriedky. Uvedené správanie považoval za neopatrné, s prihliadnutím aj k dojednanej rozvázovacej podmienky pre prípad nezaplatenia kúpnej ceny a zaplatením kúpnej ceny, kedy sa právny úkon stal nepodmieneným. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku týkajúcu sa tvrdeného nekalého konania žalovaného 1/ v iných súdnych konaniach na rôznych súdoch, ktoré sú bez konkrétneho vzťahu s predmetným konaním. Napokon odvolací súd poprel aj tvrdenia žalobcu o úvahe súdu prvej inštancie o premlčaní nároku. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie uvedeného v bode 18. vyplýva, že žalobca sa neplatnosti právneho úkonu dovolal v trojročnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť dňa 30. novembra 2005 a návrh bol podaný na súde dňa 5. decembra 2006.

17.2. Rovnako za nepravdivé považoval dovolací súd aj tvrdenie dovolateľa o nevysporiadaní sa s námietkou týkajúcou uvedenia do omylu v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie uviedol, že kúpnu zmluvu nebolo možné uznať za neplatnú ani v dôsledku omylu žalobcu podľa § 49a v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka, ktorý mal byť podľa tvrdenia žalobcu úmyselne vyvolaný ľst'ou žalovaného 1/ spočívajúcej vo výslovnom, avšak vedome nepravdivom ubezpečení o úhrade druhej splátky kúpnej ceny, pretože v konaní nebolo preukázané, že by tento zvyšok kúpnej ceny zaplatený bol, ale takisto nebolo preukázané, že by tento zvyšok kúpnej ceny zaplatený nebol. Zdôraznil, pokiaľ predávajúci vedel, že kúpna zmluva je viazaná na rozvázovaciu podmienku, že stráca platnosť nezaplatených zvyšných 95 % kúpnej ceny v stanovenej lehote, teda do 30. novembra 2005, nemal

vopred vystaviť žalovanému 1/ príjmový pokladničný doklad o zaplatení doplatku 95 % kúpnej ceny. Žalobca sa dovolal neplatnosti právneho úkonu, avšak bezpochyby nepreukázal, že žalovaní mu zvyšok kúpnej ceny nezaplatili, rovnako ako aj žalovaní, ktorí podľa názoru súdu prvej inštancie hodnoverne preukázali zaplatenie zvyšku kúpnej ceny.

18. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

19. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

20. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznačená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

21. Dovolateľ v súvislosti s namietaním splnenia dôkaznej povinnosti vychádzal z tzv. negatívnej dôkaznej teórie, podľa ktorej žalovaní nepreukázali, že zaplatili zvyšok kúpnej ceny, ale napriek tomu im odvolací súd „prisúdil“ vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, keďže od žalobcu požadoval, aby preukázal negatívne skutkové tvrdenie, pričom v jeho neprospech hodnotil všetky ním navrhnuté dôkazy, zatiaľ čo dôkazy žalovaných preferoval bez ich konfrontácie s ostatnými dôkazmi v konaní. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd uvádza, že uplatňovanie tzv. negatívnej dôkaznej teórie nemôže byť bezbrehé, pretože pri preukazovaní negatívnej skutočnosti nie vždy dôkazné bremeno prechádza na protistranu. Pri dôslednom uplatňovaní tejto teórie je nositeľom dôkazného bremena vždy tá procesná strana, ktorá tvrdí pozitívne skutočnosti. Nie každá negatívna skutočnosť teda spôsobuje obrátenie dôkazného bremena, ale iba taká, ktorá nie je len negatívnym gramatickým vyjadrením, ale faktickou neexistenciou, ktorú nemožno preukázať ani tvrdením inej, pozitívnej skutočnosti. V okolnostiach konkrétneho prípadu je preto potrebné dôkladne posúdiť, čo je po materiálnej (nie formálnej) stránke

skutočným obsahom tvrdenie strany sporu. Z tohto dôvodu sa v každom jednotlivom prípade musí skúmať, či určitú negatívnu skutočnosť je možné preukázať prostredníctvom dôkazov preukazujúcich iné pozitívne skutočnosti, ktoré by v konečnom dôsledku potvrdzovali (preukazovali) neexistenciu určitej skutočnosti.

22. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú uplatnený nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.).

23. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiaca úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiaca úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením.

24. V okolnostiach danej veci odvolací súd dospel k záveru, že „žalobca nepreukázal svoje tvrdenie v žalobe, podľa ktorého kúpna zmluva z 18. apríla 2005 stratila platnosť podľa čl. IV. bod 3 zmluvy, keďže žalovaní v 1/ a 2/ nesplnili svoj záväzok zaplatiť zvyšnú časť kúpnej ceny. Zaplatenie kúpnej ceny v celom rozsahu a v dohodnutej lehote bolo v spore preukázané príjmovými pokladničnými dokladmi z 18. apríla 2005, ktorým žalobca potvrdil prijatie sumy 160 000 Sk od žalovanej 2/ ako zálohu za predaj kaštieľa, a zo 6. októbra 2005, ktorým žalobca potvrdil prijatie sumy 3 040 000 Sk od žalovaného 1/ ako doplatok kúpnej ceny za kaštieľ. Uvedené listinné dôkazy neboli vyvrátené tvrdeniami žalobcu, ním produkovanými listinnými dôkazmi, ani výpoveďami svedkov. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že nedošlo k splneniu rozvázovacej podmienky dohodnutej v čl. IV. bod 3. posledná veta kúpnej zmluvy z 18. apríla 2005, podľa ktorej sa účastníci zmluvy dohodli, že nezaplatením zvyšných 95 % kúpnej ceny v stanovenej lehote stráca zmluva platnosť a zložená záloha prepadá v prospech predávajúceho. Preto právne účinky kúpnej zmluvy naďalej trvajú a predmetný právny úkon sa stal nepodmieneným“.

25. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, pričom nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 Základných princípov CSP), a to

„rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). V súlade s vyššie uvedenou judikatúrou ústavného súdu najvyšší súd v rozhodnutiach napr. sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018, 5Cdo/138/2018, 5Cdo/122/2019 vyslovil, že procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, k overeniu alebo vyvráteniu ktorej je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, už bolo doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, garantujúcimi strane sporu právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť. V preskúmvanej veci však o takýto prípad nejde, preto uplatnenú námietku nepovažoval za opodstatnenú.

26. Dovolací súd len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018).

27. K namietanému odklonu od skutkových záverov a vysloveného právneho záveru odvolacím súdom v skorších rozhodnutiach dovolací súd len dodáva, že odvolací súd nie je viazaný vlastným právnym názorom (m. m. III. ÚS 46/2013). Navyše žalobca mal vysokoškolské právnické vzdelanie, preto je námietku týkajúcu sa konania pred odvolacím súdom bez právneho zástupcu počas vykonanie svedeckej výpovede, nemožno považovať za relevantnú. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ nevytýka žiadne nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, jeho nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

28. K arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu o arbitrárne rozhodnutie ide najmä vtedy, ak je svojvoľné. Môže tiež ísť o extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Arbitrárnosť môže tiež spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplyvajú prijaté skutkové základy. Arbitrárnosť teda znamená interpretačný exces. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05). Ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). V danom prípade však napadnuté rozhodnutie nevykazuje znaky arbitrárnosti v zmysle záverov

ústavného súdu, preto ani túto námietku dovolací súd nepovažoval za dôvodnú.

29. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd z obsahu spisu a ani z procesného postupu odvolacieho súdu nezistil, že by konanie bolo zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv dovolateľa a s tým spojeného jeho práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania uplatneného v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je daná.

30. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

31. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

32. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

33. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

34. Dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 431 až § 435 CSP. Jeho nesúhlas s hodnotením konania žalobcu v rámci vysporiadania sa s opakovanými jeho námietkami uvedeným v bode 38 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, nemožno považovať za otázku, od posúdenia ktorej by záviselo rozhodnutie vo veci. Odvolací súd zaujal stanovisko len k tvrdeniu žalobcu ohľadne vystavenia dokladu o prevzatí sumy 3 040 000 Sk bez toho, aby mu boli údajne peniaze aj reálne odovzdané. Neaplikoval čl. 11 ods. 3 Základných princípov CSP v súvislosti s posúdením konania žalobcu ako neopatrného. Podľa názoru dovolateľa nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená otázka interpretácie čl. 11 ods. 3 Základných princípov CSP z hľadiska voľného hodnotenia dôkazov a vzťahu tejto interpretačnej zásady k tzv. negatívnej dôkaznej teórii, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

35. Z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyplýva, že otázkou tzv. negatívnej dôkaznej teórie sa dovolací súd zaoberal napríklad v uzneseniach sp. zn. 6Cdo/81/2010 z 31. mája 2010, sp. zn. 4Cdo/13/2009 z 24. februára 2010, sp. zn. 6MCdo/17/2010 z 28. marca 2012. Z ich obsahu je nepochybné okrem toho, že sa týkali iných skutkových okolností (určenia dedičského práva, vrátenia pôžičky a určenia vlastníckeho práva), že posúdenie splnenia dôkaznej povinnosti strán v spore a teda unesenia dôkazného bremena je závislé od skutkových okolností konkrétného prípadu, teda výsledkom vykonaného dokazovania a ich vyhodnotenia súdom. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na dôvody uvedené v bode 21 tohto uznesenia z ktorého vyplýva, že podstatou tzv. negatívnej dôkaznej

teórie je to, že procesná strana nepreukazuje negatívne skutočnosti, t. j. nepreukazuje neexistenciu určitej okolnosti, ktorá sa nestala. Túto teóriu nemožno prijímať všeobecne, lebo nie vždy dôkazné bremeno prechádza na protistranu. Nadväzujúc na uvedené, preto dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nevymedzil relevantnú právnu otázku, od riešenia ktorej by záviselo rozhodnutie vo veci samej, preto dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné.

36. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd dovolanie žalobcu (resp. jeho právnych nástupcov) odmietol ako neprípustné v súlade s § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 420 písm. f) CSP a z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z ustanovenia § 431 až 435 CSP, dovolací súd dovolanie vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP odmietol v súlade s § 447 písm. f) CSP.

37. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaných 1/ a 2/ v dovolacom konaní, ktorým priznal nárok na ich náhradu proti žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.